

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİNDE ETİK İLKELER

DR. MEHMET YÜNCÜ

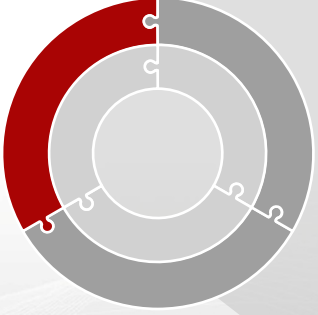
Amacı

***Katılımcıların;
«İSG uygulamalarında etik
kavramı ve uluslararası
etik kuralları hakkında
bilgi sahibi olmak.»***

Öğrenme Hedefleri

- ✓ *Çalışma hayatında etiği tanımlar*
- ✓ *Etik kurallarının yer aldığı ulusal ve uluslararası yasal/yasal olmayan düzenlemeleri belirler*
- ✓ *Temel hekimlik değerleri ile işyeri hekimi ve çalışma yaşamını etkileyen etik konu başlıklarını açıklar*
- ✓ *İşyeri hekimliği alanında, etik sorunların çözümünde olası eylem seçeneklerini belirler*

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ



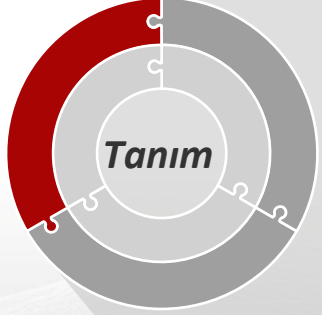
KÖKEN

“Etik” terimi Yunanca ethos “töre” sözcüğünden türemiştir. Ancak tarihi süreç içerisinde töre sözcüğünden farklı anlamda kullanılmaya başlanmıştır.

Felsefenin 4 temel alanı

1. *Ontoloji: İnsan-evren ilişkisini*
2. *Epistemoloji: İnsan-bilgi*
3. *Estetik: Güzel-çirkin*
4. *Etik: İyi-kötü, doğru-yanlış*

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ



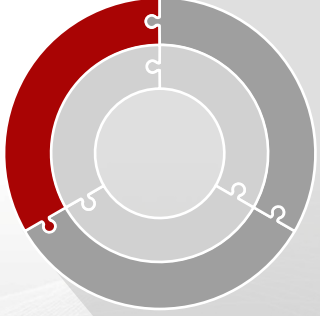
ETİK

«Herhangi bir eylemin kabul edilebilir bir biçimde gerçekleşmesini sağlayan temel kurallar ya da değişkenlerdir.»

*«Neyin **doğru** ya da **yanlış** olduğunu ortaya koyan davranışsal kurallar topluluğu ya da ilkeler topluluğudur.»*

«Etik Davranış Bilimidir/Standardıdır»

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ



ETİK – AHLAK İLİŞKİSİ

*Türkçede etik sözcüğü “**ahlak**” sözcüğüyle eş anlamlı kullanılmaktadır.*

Ancak bu iki kavramın;

- ✓ ***Anlam,***
- ✓ ***İçerik,***
- ✓ ***Nitelik,***
- ✓ ***Kapsam** bakımından birtakım farklılıkları vardır.*

ETİK İLE AHLAK ARASINDAKİ FARKLAR

ETİK

Etik, ahlaki değerleri inceleyen felsefi bir yaklaşımdır.

Hukuka, düşünmeye ve felsefeye dayalı davranış ilkelerini içerir.

*Etik ilkeleri **evrenseldir** ve **herkes** (tüm toplumlar) için geçerlidir (standarttır).*

AHLAK

*Ahlak, **dini inanç** ve **manevi değerlere** dayanan kuralları ve bu kurallara göre uyulması gereken davranış ilkelerini içerir.*

*Ahlak ilkeleri **görecelidir, töreseldir** ve **toplumdan** topluma değişkenlik gösterir.*



Aradaki farklar

İŞ ETİĞİ – İŞ AHLAKI

BOYUTLAR	İŞ ETİĞİ	İŞ AHLAKI
Çıkış Noktası	<i>Düşünme ve Felsefe</i>	<i>Dini inançlar ve manevi değerler</i>
İçerik	<i>Evrensel normlar</i>	<i>Gelenek ve görenekler</i>
Referans	<i>Hukuk Felsefesi</i>	<i>Ahlak Felsefesi</i>
Nitelik	<i>Genel, herkes için geçerli</i>	<i>Toplumdan topluma değişken</i>
Kapsamı	<i>Kurallar bütününe kapsar</i>	<i>Davranış ilkelerini kapsar</i>

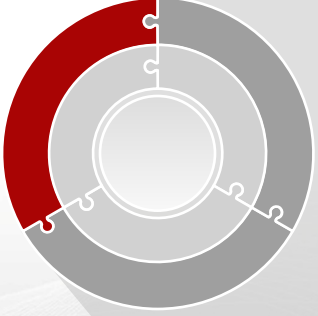
ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

ETİK

Çok eski çağlardan beri etik anlayışının olduğu bilinmektedir.

- 1. Dinler tarihi,***
- 2. Felsefe tarihi,***
- 3. Antropoloji,***
- 4. Arkeolojik bulgular***
bunu kanıtlamaktadır.

ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ



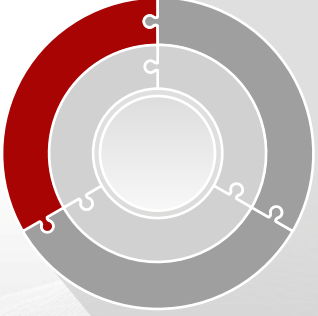
MÖ 2000

***Etik ile ilgili insanlık tarihinde rastlanan ilk yazılı kurallara;
«MÖ 2000’li yıllarda Hammurabi Kanunlarında rastlanmıştır»***

***Felsefi etik anlayışına ise, Antik Çağda Çin’de ve Yunan
felsefesinde rastlanır.***

***Bu dönemlerde ortaya çıkan felsefi etik anlayışları, ortaya
çıktıkları çağ ve bölgenin kültür ve toplumsal yapısıyla yakından
ilişkilidir.***

ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ



DEMOKRİTOS

Doğa felsefesine dayanan; materyalist bir etik anlayışını savunmuştur;

«Ölçülü olmak huzur ve dinginliği, dinginlikse mutluluğu getirir ki insanın temel hedefi budur» der.

ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

SOFİSTLER

Görelî bir etik anlayışını benimsemiştir;

«Genel geçer anlamda kabul görebilecek, **doğru olabilecek hiçbir ölçü yoktur**. Her şeyin ölçüsü kişiye bağlı olduğu gibi etiğin ölçüsü de **kişiye bağlıdır**» der.

ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

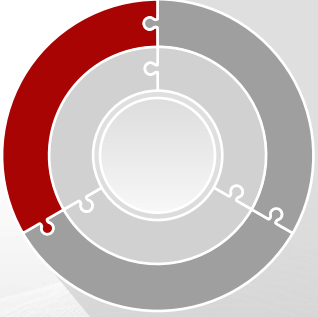
SOKRATES

Sokrates ise Sofistlerin göreceliliğine karşı çıkmış; bilgiye dayalı etik düşüncesini savunur;

*«Erdemin ve bilginin kaynağı kişinin içinde bulunur. **Bilgi erdemdir** ve etik açısından üstün olmak bilgiye dayalıdır» der.*

Sokrates'in etik düşüncesi bilgiye dayalı etik düşüncesini ilk örneklerindendir.

ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ



PLATON

Bireysel etikten ziyade, toplumsal etik üzerine durmuştur;

«Toplunun çoğunu oluşturan kitlenin ahlaklı olma ve erdem edinme gibi yetenekleri yoktur. Bu nedenle sınıflar arasında etik bir bağ olduğu söylenemez» der.

*Platon'un etik anlayışı da çoğu Yunan filozofu gibi **soylulara**, köle olmayan özgür vatandaşlara **yöneliktir.***

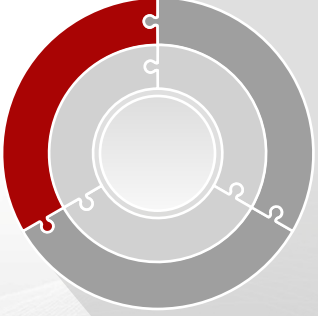
ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

ARİSTOTELES

*Aristoteles'in etik anlayışına en önemli katkısı, onun;
«**Zoon Politikon** (Özgür ve Sosyal İnsan) kavramıdır. Bu, insanın **toplumsal bir varlık** oluşunun kabulü açısından ilk adımdı.»*

*Aslında Aristoteles de kölelerin diğer vatandaşlarla bir tutulamayacağı fikrindeydi. **Ona göre de köleler birer cansız nesneden farksızdılar.** Yine de zoon politikon tanımı etiğin tarihsel gelişimi açısından önemlidir.*

ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

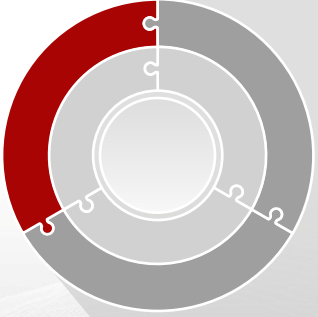


AQUINOLU THOMAS

*Akla dayanan **özgür bir irade** fikriyle **akılcı bir etik** anlayışı savunmuştur;*

*«Akli olarak olumlu davranışlar göstermek mümkündür. Kişi **iyiyi seçerek mutluluğa erişme** şansına sahiptir. Fakat son noktada gerçek ve nihai mutluluğa ancak Tanrı'nın istemesiyle kavuşulabilir» der.*

ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ



THOMAS HOBBS

*Geleneksel etik görüşlerine aykırı, **materyalist felsefeyle** uyumlu bir etik anlayışını savunmuştur;*

*«Bireyin öncelikli hedefi kendi varlığını korumak ve sürdürmektir, **bencillik insanın doğasında vardır.***

*Bireysel bencilliğin toplumun çıkarlarıyla örtüşmesi olumlu sonuçlar doğurur, bu sebeple **bireysel bencillikle toplumun çıkarının örtüştüğü noktalar erdemlerdir.** Örtüşmediği davranışlarsa kötü davranışlardır» der.*

ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

SPİNOZA

Akılcı bir etik anlayışı savunmuştur;

*«Kişi doğal durumunda **tutkularının esiridir**, aklının yardımıyla bu esaretten kurtulabilir. Bu sebeple **akli davranmakla ahlaki davranmak aslında aynıdır**» der.*

ETİK KAVRAMININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

19 – 20 YÜZYIL

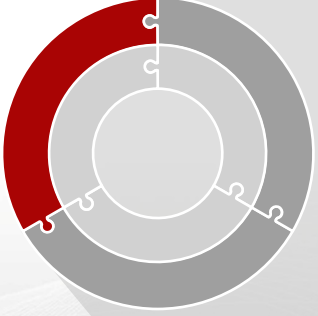
*«Ekonomik sistem içinde **yatırım kararlarının alınmasında ve yatırımların seçiminde, etik ölçütler ve işletmelerin etik değerleri** ilk defa ortaya konmaktadır.*

*«1980’li yıllarda, ekonominin uluslararasıını aşması ve piyasa ekonomisindeki gelişmelerle birlikte **insan hakları** konusunun **gündeme taşındığı** görülmektedir.»*



İSG Profesyonelleri İçin Etik Kurallar

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ / İŞ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİ



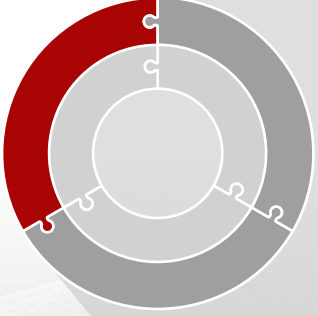
İŞYERİ HEKİMLİĞİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI ETİĞİ

- ✓ *Adaletli olma ilkesi,*
- ✓ *Amaç ve misyona bağlılık ilkesi,*
- ✓ *Araştırmalarda geçerli, duyarlılığı ve seçiciliği yüksek testler seçme ilkesi,*
- ✓ *Aydınlatılmış onam alma ilkesi,*
- ✓ *Ayrım yapmadan sağlığa ve özel yaşama saygılı olma ilkesi*
- ✓ *Ayrım yapmama (gözetmeme) ilkesi,*
- ✓ *Bilimsel bilgiye katkı ilkesi,*
- ✓ *Çalışanı bilgilendirme ve eğitme ilkesi,*



Ezberlenecek

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ / İŞ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİ



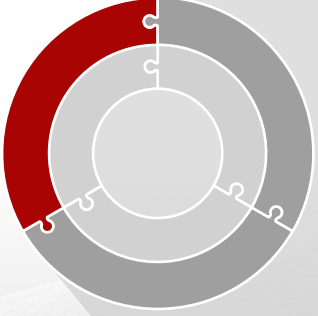
İŞYERİ HEKİMLİĞİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI ETİĞİ

- ✓ Çıkar çatışmasından kaçınma ilkesi,
- ✓ Diğer İSG profesyonelleriyle iletişim ilkesi,
- ✓ Dürüstlük ve tarafsızlık ilkesi,
- ✓ Etki altında kalmama ilkesi,
- ✓ Gerçeğe uygun rapor yayınlama ilkesi,
- ✓ Hasta sırrını saklama (mahremiyet) ilkesi,
- ✓ Hediye almama ilkesi,
- ✓ Hesap verebilme ilkesi,
- ✓ Hizmet standartlarına uyma ilkesi,
- ✓ İletişim ve açık işbirliği ilkesi,
- ✓ İnceleme ve araştırma ilkesi,



Ezberlenecek

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ / İŞ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİ



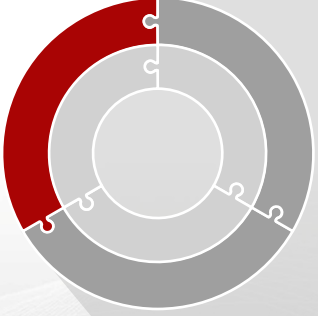
İŞYERİ HEKİMLİĞİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI ETİĞİ

- ✓ *İşverenin, işçilerin, sendikaların ve yetkili diğer makamların desteğini ve işbirliğini isteme ilkesi,*
- ✓ *İşyeri sağlık kayıtlarının (gizli tıbbi kayıt dosyalarına kaydetme) gizliliği ilkesi,*
- ✓ *İşyeri sırlarının gizliliği ilkesi,*
- ✓ *Kullanılan hasta bilgisinde hasta kimliğini koruma ilkesi*
- ✓ *Mesleki bağımsızlık ilkesi,*
- ✓ *Mesleki bilgilerini kötü amaçlar için kullanmama ilkesi,*



Ezberlenecek

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ / İŞ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİ



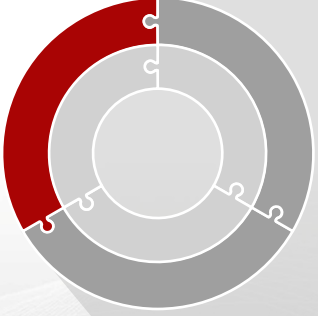
İŞYERİ HEKİMLİĞİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI ETİĞİ

- ✓ *Mesleki etkinliklerini sürdürürken, din, dil, ırk, inanç, cinsiyet, coğrafi ayırım farkı gözetmeme ilkesi,*
- ✓ *Mesleki konularda işveren veya müşteri ayrımı yapmadan güvenilir vekil olma ilkesi*
- ✓ *Mesleki uygulamalarını ticari amaçlar için kullanmama ilkesi,*
- ✓ *Nezaket ve saygı kurallarına uyma ilkesi,*
- ✓ *Profesyonel bağımsızlık ilkesi,*
- ✓ *Sağlık ve güvenlik konuları dışındaki bilgilerin araştırılmaması ilkesi,*



Ezberlenecek

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ / İŞ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİ



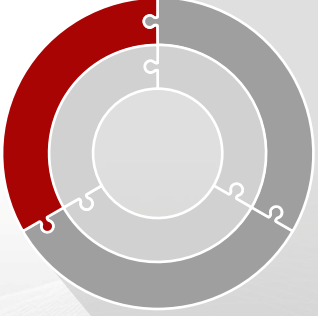
İŞYERİ HEKİMLİĞİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI ETİĞİ

- ✓ *Saygınlık ve güven ilkesi,*
- ✓ *Sözleşmelerde bağımsız çalışma ilkesi,*
- ✓ *Sözleşmelerde etik kurallara yer verme ilkesi,*
- ✓ *Tanıda bilimsel bilgi ve teknik yeterliliğe dayanma ilkesi,*
- ✓ *Taraflar arasındaki çıkar çatışmalarının içine girmeme ilkesi,*
- ✓ *Teknik açıdan kusursuz, kolay uygulanabilir, basit yöntemler seçme ilkesi,*
- ✓ *Topluma hizmet bilincinin yaygınlaştırılması ilkesi,*



Ezberlenecek

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ / İŞ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİ



İŞYERİ HEKİMLİĞİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI ETİĞİ

- ✓ *Toplumun refahı, can ve mal güvenliği ilkesi,*
- ✓ *Toplum ve çevrenin korunması ilkesi,*
- ✓ *Uzman görüşüne başvurma ilkesi,*
- ✓ *Vicdani kanaatine göre hareket etme ilkesi,*
- ✓ *Yeterlilik ve doğruluk ilkesi,*
- ✓ *Yetkili makamları bilgilendirme ve desteğini alma ilkesi,*



Ezberlenecek

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ / İŞ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİ

TIBBİ DEONTOLOJİ NİZANNAMESİ (1960)

- ✓ Ayrım yapmadan sağlığa ve **özel yaşama saygılı** olma,
- ✓ Hastanın sırrını saklama (**mahremiyet** ilkesi-yasal...),
- ✓ Kullanılan hasta bilgisinde **hasta kimliğini koruma**,
- ✓ Meslek **bilgilerini kötü amaçlar** için kullanmama,
- ✓ Mesleki uygulamalarına **ticari yön** vermeme ve haksız menfaat temin etmeme,
- ✓ Mesleğini icra ederken (işveren-işçi-işçi örgütlerinin) **baskısı altında olmama, vicdani kanaatine göre hareket etme**,



Ezberlenecek

İŞ SAĞLIĞI ETİĞİ / İŞ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİ

TIBBİ DEONTOLOJİ NİZANNAMESİ (1960)

- ✓ Hizmet sunumunda **güven, gizlilik ve eşitlik** ilkelerine uyma,
- ✓ Bilgilendirme, uygulama, testler ve tıbbi araştırmalar için **hasta onayı** alma,
- ✓ Tanıda **bilimsel bilgi ve teknik yeterliliğe** dayanma,
- ✓ Gerektiğinde **uzman görüşüne** başvurma,
- ✓ İşverenin, işçilerin, sendikaların ve yetkili diğer makamların **desteğini ve işbirliğini** isteme,
- ✓ Mesleki etkinliklerini sürdürürken, **din, dil, ırk, inanç, cinsiyet, coğrafi ayırım farkı** gözetmemeli,



Ezberlenecek



İSG Profesyonelleri İçin Uluslararası Etik Kurallar

«**ICOH**: Uluslararası İş Sağlığı Komitesi»
(International Commission on Occupational Health)

ICOH İLKELERİ

İş sağlığı çalışanlarının görevleri ve yükümlülükleri;

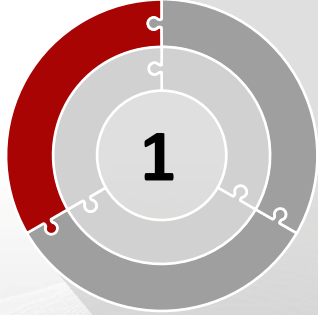
- 1.Amaçlar ve danışmanlık rolü
- 2.Bilgi ve uzmanlık
- 3.Politika ve program geliştirilmesi
- 4.Önleme ve hızlı hareket etmenin vurgulanması
- 5.İyileştirici eylemlerin izlemi
- 6.Güvenlik ve sağlık bilgileri
- 7.Ticari sırlar
- 8.Sağlık izlemi
- 9.İşçiyi bilgilendirme
- 10.İşvereni bilgilendirme
- 11.Üçüncü kişilere yönelik tehlike
- 12.Biyolojik izlem ve araştırmalar
- 13.Sağlığın desteklenmesi

ICOH İLKELERİ

- 11.Üçüncü kişilere yönelik tehlike
- 12.Biyolojik izlem ve araştırmalar
- 13.Sağlığın desteklenmesi
- 14.Toplumun ve çevrenin korunması
- 15.Bilimsel bilgiye katkı
- 16.Yeterlilik, doğruluk ve tarafsızlık
- 17.Profesyonel bağımsızlık
- 18.Eşitlik, ayırım gözetmeme ve iletişim
- 19.İş sözleşmelerinde etik hüküm
- 20.Kayıtlar
- 21.Tıbbi gizlilik
- 22.Toplu sağlık verileri
- 23.Sağlık profesyonelleriyle ilişkiler
- 24.Suiistimalle mücadele
- 25.Sosyal taraflarla ilişkiler
- 26.Etiği destekleme ve denetim

ICOH ilkeleri

Amaç ve Danışmanlık rolü



Amaç:

- 1. Kişiyi Korumak***
- 2. İşletmeyi Korumak***
- 3. Üretim ve Kaliteyi Artırmak***

- ✓ İşçilerin sağlık-güvenliğini korumak ve desteklemek***
- ✓ Güvenli ve sağlıklı bir iş ortamı oluşturmak***
- ✓ İş verimini ve kaliteyi artırmaktır***

ICOH ilkeleri

Bilgi ve Uzmanlık

2

Çalışanlara *birincil koruma hizmeti* vermek;

- ✓ **Çalışma ortamını bilmeli (Çalışma Ortamı Gözetim),**
- ✓ **Çalışanların özelliklerini bilmeli,**
- ✓ **Kaynakta kontrol için en iyi yöntemi önerebilmeli,**

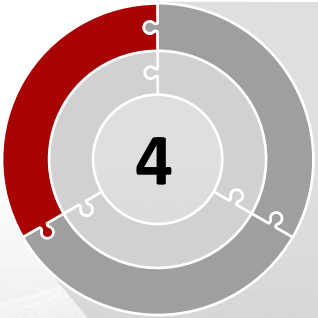
Politika ve Program Geliştirme

Geliştirdikleri *İSG politika ve programları* ile;

- ✓ **Yönetimi ve işçileri bilgilendirmeli,**
- ✓ **Risk değerlendirmesi yapmalı,**

- 1) Tehlikelerin olmamasını sağlamalı**
- 2) Tehlikeleri zamanında fark etmeli,**
- 3) Tehlike halinde, zararlı sonuçları en aza indirmeli,**

Önleme ve Hızlı Hareket Etme

- 
- ✓ Teknik açıdan **kusursuz ve kolaylıkla uygulanabilen basit önlemler** seçilmeli,
 - ✓ Ciddi bir iş riski varsa, **hızla hareket tarzı** benimsenmeli,

Bunun için;

- ✓ Değerlendirmelerinde açık olmalı,
- ✓ Düşüncelerini iletmede net olmalı,
- ✓ Gerektiğinde diğer profesyonellere danışmalı,
- ✓ Yönetimi ve işçileri bilgilendirmelidir.

İyileştirici Eylemlerin İzlemi

5

Bir riskin kaldırılmasının işveren tarafından reddi söz konusu olduğunda;

- ✓ ***Üst düzey yönetime*** konunun önemini, ilgili İSG koruma standardını ve işverenin işyerinde yasaları uygulama ***yükümlülüğünü anımsatmalı*** ve ***kaygılarını yazılı olarak açıkça dile getirmeli***,
- ✓ ***İşçileri*** ve kuruluştaki ***temsilcilerini*** bilgilendirmeli, ***yetkili makamlarla iletişim*** kurmalıdır.

Güvenlik ve sağlık bilgileri

6

İş sağlığı profesyonelleri, işçileri maruz kalabilecekleri tehlikeler konusunda:

- Hiçbir gerçeği gizlemeden***
- Alınacak tedbirleri vurgulayarak***
- Tarafsız ve anlaşılır şekilde***
 - bilgilendirmelidir***



Ticari Sırlar

Çalışmalar sırasında farkına vardıkları endüstriyel ve ticari sırlar gizlenmelidir.

Ancak (İstisnalar);

- ✓ *İşçilerin ve toplumun güvenlik ve sağlığını koruma açısından gerekli olan bilgileri saklamamalı,*
- ✓ *Gerektiğinde ilgili yasanın uygulanmasını izlemekle görevli yetkili makama danışmalıdır.*

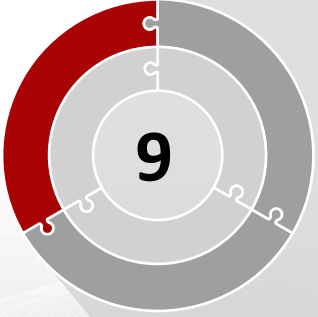
Sağlık İzlemi



- ✓ İSG'nin **hedefleri, izlem yöntemleri ve işlemleri**, işçilere açıkça ifade edilmeli, **işçilerin onayı** alınmalı,
- ✓ Bu yöntemlerin ve işlemlerin **uygunluğu ve geçerliliği** saptanmalı, olası olumlu ve olumsuz sonuçlar, onay alma işleminin bir parçası olarak düşünülmeli,
- ✓ Sağlık izlemi, yetkili makamca onaylanmış bir iş sağlığı profesyoneli tarafından gerçekleştirilmelidir.

İşçiyi Bilgilendirme

- ✓ *Sağlık izlem sonuçları işçilere açıklanmalı,*
- ✓ *İşe giriş muayeneleri kurallara uygun yapılmalı,*
- ✓ *İşçilere, işiyle ilgili kuşkularını belirtmeli*



İşvereni Bilgilendirme

10

Yönetimle paylaşılacak bilgiler;

- ✓ *Yasalarla saptanmış muayene sonuçları,*
- ✓ *Planlanan çalışmalar için uygunluk,*
- ✓ *İş ile ilgili veya mesleksel tehlikelere maruz kalmada tıbbi bakımdan gerekli sınırlamalarla ilgili konular,*

Not: Diğer konularda gerekli görüldüğü kadarıyla ilgili işçinin onayı alınarak yönetime bilgi verilir.



Üçüncü Kişilere Yönelik Tehlike

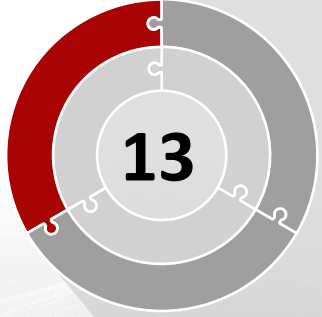
İşçinin sağlık durumu ile yürütülen işin 3. şahısların güvenliğini tehlikeye sokma olasılığı varsa;

- ✓ *İşçi durumdan açık şekilde haberdar edilmeli,*
- ✓ *Özellikle tehlikeli bir durumda, yönetim ve ulusal yönetmeliklerce gerekli ise yetkili makam 3. kişileri korumak için gerekli önlemlerden haberdar edilmeli,*



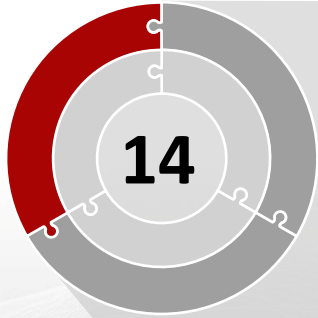
Biyolojik İzlem ve Araştırma

- ✓ *Biyolojik testler işçinin sağlığının korunması için **geçerli ve uygun** olmalı,*
- ✓ *Prensip olarak işçinin sağlığına karşı tehlike içermeyen, **noninvaziv yöntemler** tercih edilmeli,*
- ✓ *İnvazif bir araştırma yapılacak ise, işçinin aydınlatılmış onamına sunularak, en yüksek profesyonel standartlara göre gerçekleştirilmelidir.*



Sağlığın Desteklenmesi

- ✓ ***Sağlık eğitimi ve taramasının tasarım ve uygulama aşamalarında, hem işverenin hem de işçilerin katılımını istemelidir.***



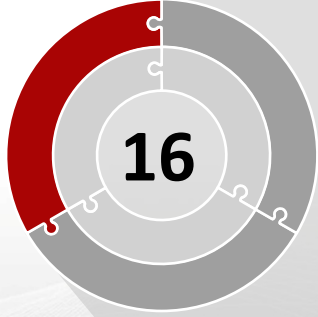
Toplulun ve Çevrenin Korunması

- ✓ *İşletmedeki çalışmalar veya işlemler sonucu doğabilecek **mesleksel ve çevresel tehlikelerin** önlenmesi amacıyla;*
- *Tanımlama,*
 - *Değerlendirme,*
 - *Tanıtma,*
 - *Haberdar etme.....işlemleri uygulanmalıdır.*



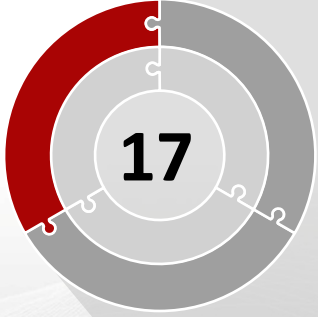
Bilimsel Bilgiye Katkı

- ✓ İş tehlikelerinden **bilimsel toplulukları, halk sağlığı ve işçi yetkililerini** tarafsız olarak haberdar etmeli, yeni ve amaca uygun önleme yöntemlerini bildirmeli,
- ✓ Araştırmalar sağlam bir bilimsel temele oturtulmalı, tasarlamalı, yürütmeli ve bağımsız bir etik kurulu tarafından uygun biçimde değerlendirilmeli, tıbbi ve diğer araştırmalara ilişkin etik ilkeleri izlemelidir.



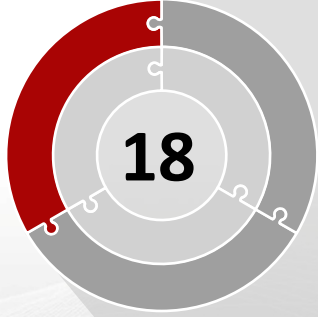
Yeterlilik, Doğruluk ve Tarafsızlık

- ✓ *Yargılar bilimsel bilgiye ve teknik yeterliğe dayanmalı ve gerektiğinde uzman görüşüne başvurulmalı,*
- ✓ *İş sağlığı profesyonelleri doğruluk ve tarafsızlıklarına olan güveni tehlikeye atabilecek yargılardan, öneri ve etkinliklerden kaçınmalıdırlar.*



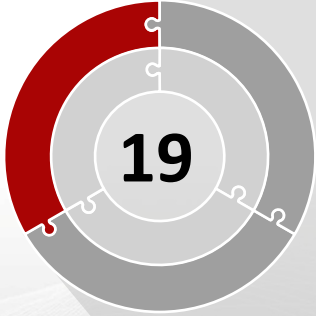
Profesyonel Bağımsızlık

- ✓ *İşlerini yürütmede tam bir profesyonel bağımsızlık aramalı, bunu sürdürmeli ve gizlilik kurallarına dikkat etmeli,*
- ✓ *Mesleksel riskler konusunda, işveren, işçi ve temsilcilerine önerilerde bulunurken, hiçbir koşul altında yargılarının ve beyanlarının bir çıkar çatışmasından etkilenmesine izin vermemelidirler.*



Eşitlik, Ayrım Gözetmeme ve İletişim

- ✓ İş sağlığı hizmeti verdikleri insanlarla **güven, gizlilik ve eşitliğe** dayanan bir ilişki kurmalı,
- ✓ Hiçbir **ayrım gözetilmeksizin**, tüm işçiler eşit olarak değerlendirilmeli
- ✓ Kendi aralarında, üst düzey yönetim personeliyle ve işçilerin temsilcileriyle açık iletişim kanalları kurmalı ve bunu sürdürmelidir.



İş Sözleşmelerinde Etik Hüküm

- ✓ ***Sözleşmelerine etik hüküm konulmasını istemeli ve bu etik hüküm, özellikle profesyonel standartları, yönerge ve etik kuralları içermeli,***
- ✓ ***İşlevlerini beklenen profesyonel standartlara ve etik ilkelere göre yürütmelerine izin vermeyen iş sağlığı uygulaması koşullarını kabul etmemeli,***
- ✓ ***İş sözleşmeleri, yasal sözleşmeye bağlı ve taraflar arasında kılavuzluğu içermeli,***



Kayıtlar

- ✓ Uygun bir **gizlilik ölçüsü** içerisinde yeterli kayıt tutmalı,
- ✓ Bu tür kayıtlar **çalışma ortamının izlemine** ilişkin verileri, iş öyküsü gibi **kişisel verileri** ve **iş riskleri** ile ilgili öykü, **mesleksel tehlikelere** maruz kalma konusunda kişisel izlem ve **uygunluk sertifikaları** gibi iş sağlığı verilerini içermeli,
- ✓ İşçilerin, çalışma ortamının izlemine ilişkin verilere ve **kendi sağlık kayıtlarına erişimi** sağlanmalıdır.

Tıbbi Gizlilik

21

- ✓ *Bireysel tıbbi veriler ve tıbbi araştırma sonuçları, iş sağlığı **hekimi ya da iş sağlığı hemşiresinin sorumluluğu altında korunmalı,***
- ✓ *Tıbbi veriler hakkında ulusal yasalara ve sağlık profesyonelleri ile tıbbi meslek sahipleri için ilgili ulusal etik kurallara göre düzenlenmelidir.*



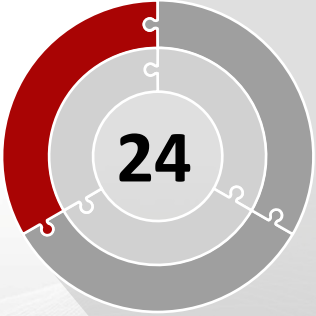
Toplu Sağlık Verileri

- ✓ *Bireysel olarak tanınma olanağı bulunmayan durumlarda, işçi gruplarının sağlığını ve güvenliğini koruma görevlerinde yardımcı olmak amacıyla, **işçi gruplarına ait bütün sağlık verileriyle ilgili bilgi ilgililere** açıklanmalı,*
- ✓ *İş kazaları ve meslek hastalıkları, ulusal yasalara göre yetkili makamlara bildirilmelidir.*



Sağlık Profesyonelleriyle İlişki

- ✓ *İş sağlığı hekimi, işçinin kişisel hekimini ya da hastane tıbbi personelini, yaptığı işlem ve gereken tıbbi bilginin ya da verinin amacı hakkında bilgilendirmeli,*
- ✓ *İş sağlığı hekimi ya da hemşiresi, eğer gerekliyse işçinin onayı ile kişisel hekimine, işçinin sağlık durumu, risk oluşturan işteki tehlikeler, mesleksen riskler ve sorunlar hakkında bilgi verebilir.*



Suistimalle Mücadele

- ✓ ***Etik ilkelere aykırı olduğunu düşündükleri işlem ve uygulamaları tanımlamalı, değerlendirmeli ve bunlara dikkat çekmeli, gerektiğinde yetkili makamları haberdar etmeli,***

Örnek; Özellikle iş sağlığı verilerinin kötü kullanımı, bulguların gizlenmesi, alıkonması, tıbbi gizliliğin ihlal edilmesi, bilgilerin bilgisayara konması bu tip yetersizliğe dair örneklerdir.



Sosyal Taraflarla İlişkiler

- ✓ ***İnsan onuruna saygı göstermek ve iş sağlığı uygulamasının kabul edilebilirliğini ve etkinliğini artırmak amacıyla,***
«Tam bir profesyonel bağımsızlığın ve tıbbi gizliliğin korunmasını garanti etmenin gerekliliği konusunda, işverenleri, işçileri ve temsilcileri bilinçlendirmelidir.»

Etęi Destekleme ve Denetim

26

- ✓ *İş etiği açısından gerekli adımların atıldığından emin olabilmek amacıyla, etkinliklerin profesyonel olarak denetimine ilişkin bir program başlatmalıdırlar.*

BİTTİ

teşekkürler